

Bù Đóp, ngày 19 tháng 12 năm 2023.

THAM LUẬN

**Thực trạng, kinh nghiệm và giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động
giải trình, chất vấn và xem xét trả lời chất vấn tại phiên họp
của HĐND và Thường trực HĐND**

Thực hiện Kế hoạch số 448/KH-HĐND ngày 26/11/2023 của HĐND tỉnh về việc tổ chức Hội nghị tổng kết hoạt động HĐND năm 2023 và sơ kết tình hình tổ chức, hoạt động của HĐND các cấp giữa nhiệm kỳ 2021 - 2026;

Thực hiện sự phân công của Thường trực HĐND tỉnh; Thường trực HĐND huyện Bù Đóp báo cáo tham luận: *“Kinh nghiệm và giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giải trình, chất vấn và xem xét trả lời chất vấn tại phiên họp của HĐND và Thường trực HĐND”*, cụ thể như sau:

1. Về thực trạng hoạt động chất vấn tại Kỳ họp Hội đồng nhân dân huyện

Từ đầu nhiệm kỳ đến nay, HĐND huyện Bù Đóp đã tổ chức được 5 phiên chất vấn tại các kỳ họp thường lệ của HĐND huyện, có 41 lượt đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh chất vấn 31 lượt thủ trưởng ngành với 53 nội dung về các lĩnh vực kinh tế, văn hóa - xã hội và an ninh, quốc phòng. Phiên chất vấn được truyền thanh trực tiếp để cử tri, Nhân dân theo dõi và đánh giá về hiệu quả của hoạt động chất vấn. Qua chất vấn đã có nhiều vấn đề bức xúc của cử tri, tồn tại, hạn chế trong công tác quản lý, điều hành của chính quyền được các cơ quan giải quyết, khắc phục, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan Nhà nước, đồng thời thể hiện quyền lực của HĐND cũng như khẳng định rõ vai trò, trách nhiệm của đại biểu HĐND. Hoạt động chất vấn tại kỳ họp được Thường trực HĐND huyện chỉ đạo thực hiện có hiệu quả từ công tác chuẩn bị lựa chọn nội dung chất vấn, điều hành chất vấn đến việc theo dõi, giám sát việc thực hiện trả lời chất vấn của Thủ trưởng các đơn vị chịu sự chất vấn.

- Để chuẩn bị nội dung phiên chất vấn, Thường trực HĐND huyện ban hành văn bản lấy ý kiến đề xuất từ các Ban HĐND, 07 tổ đại biểu HĐND huyện; trên cơ sở đó tổ chức họp xem xét, thống nhất nội dung, đối tượng chất vấn. Gửi thông báo kết luận về đối tượng, nội dung chất vấn đến Thủ trưởng các đơn vị chịu sự chất vấn trước thời gian khai mạc kỳ họp ít nhất 10 ngày.

- Tại kỳ họp, Thường trực HĐND huyện (chủ tọa kỳ họp) dành nhiều thời gian cho hoạt động chất vấn; gợi ý những nội dung trọng tâm, những vấn đề còn ý kiến khác nhau để đại biểu HĐND tham gia chất vấn. Đại biểu HĐND huyện tham gia chất vấn sôi nổi, thẳng thắn, mang tính xây dựng. Sau mỗi nội dung chất vấn, chủ tọa kỳ họp có kết luận cụ thể được ghi vào biên bản kết quả kỳ họp.

- Nhìn chung Đại biểu HĐND huyện tham gia chất vấn có trọng tâm, trọng điểm nắm rõ các quy định pháp luật chuyên ngành liên quan đến vấn đề chất vấn. Việc trả lời chất vấn của thủ trưởng các cơ quan, đơn vị được thực hiện nghiêm túc, đầy đủ, rõ nội dung, trách nhiệm; nêu được các giải pháp, cam kết lộ trình khắc phục hạn chế được chỉ ra. Cuối phiên chất vấn, lãnh đạo UBND huyện có phát biểu tiếp thu, đồng thời giải trình thêm những vấn đề đại biểu còn quan tâm bên cạnh đó trực tiếp giao nhiệm vụ cho Thủ trưởng các đơn vị chịu sự chất vấn trong thực thi các kiến nghị của đại biểu HĐND huyện.

2. Về thực trạng hoạt động giải trình tại Phiên họp của Thường trực HĐND huyện

Căn cứ quy định pháp luật và xét tình hình thực tế, từ đầu nhiệm kỳ đến nay, Thường trực HĐND huyện đã tổ chức được 02 phiên họp giải trình về một số nội dung thuộc lĩnh vực quản lý đất đai và công tác quy hoạch.

Căn cứ kết quả giám sát, khảo sát, thẩm tra, hoạt động TXCT, tiếp công dân, các ý kiến phản ánh, kiến nghị của đại biểu HĐND, cử tri địa phương; Thường trực HĐND huyện đã chỉ đạo các Ban HĐND huyện, Văn phòng HĐND-UBND huyện nghiên cứu, tham mưu, đề xuất nội dung phiên giải trình. Trên cơ sở các ý kiến đề xuất, Thường trực HĐND huyện tổ chức họp xem xét, lựa chọn ra những vấn đề nổi cộm được đông đảo cử tri và Nhân dân quan tâm để đưa vào phiên giải trình của Thường trực HĐND huyện. Gửi thông báo nội dung, đối tượng phiên giải trình đến các cơ quan, đơn vị liên quan trước 15 ngày.

Để nâng cao chất lượng phiên giải trình, bên cạnh mời Thủ trưởng các đơn vị chịu trách nhiệm chính giải trình và lãnh đạo các cơ quan, đơn vị liên quan đến nội dung giải trình. Quá trình điều hành phiên giải trình dân chủ, phát huy trách nhiệm của đại biểu HĐND và thủ trưởng cơ quan, đơn vị có liên quan. Kết thúc phiên giải trình, chủ tọa kết luận cụ thể, rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm và thời hạn, lộ trình thực hiện. Sau phiên giải trình, kết luận phiên họp giải trình của Thường trực HĐND huyện được gửi tới các cơ quan, đơn vị có liên quan và đại biểu HĐND huyện để tổ chức triển khai thực hiện; đồng thời giao các Ban của HĐND huyện, đại biểu HĐND huyện tiếp tục giám sát nội dung theo kết luận.

3. Các hạn chế, tồn tại qua hoạt động chất vấn, giải trình

Bên cạnh những kết quả đã đạt được, hoạt động chất vấn tại kỳ họp HĐND huyện và hoạt động giải trình tại phiên họp Thường trực HĐND huyện vẫn còn một số hạn chế như: Đại biểu thực hiện quyền chất vấn còn ít, kỹ năng tranh luận làm sáng tỏ vấn đề, khả năng phát hiện các vấn đề trong quá trình chất vấn của đại biểu chưa cao, một số câu hỏi của đại biểu chỉ mang tính thu thập thông tin; việc trao đổi, truy vấn trực tiếp đến cùng vấn đề nhìn chung còn ít. Vẫn có trường hợp người được chất vấn, giải trình chưa chuẩn bị tốt nội dung trả lời nên việc trả lời ý kiến chất vấn, giải trình của đại biểu còn chung chung, chưa có giải pháp khả thi, thời gian, lộ trình cụ thể để khắc phục hạn chế sau chất vấn.

4. Một số giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động chất vấn tại kỳ họp HĐND huyện và hoạt động giải trình tại phiên họp Thường trực HĐND huyện

Trên cơ sở các kết quả đạt được và những tồn tại, hạn chế; để nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động chất vấn tại kỳ họp HĐND huyện và hoạt động giải trình tại phiên họp Thường trực HĐND huyện; Thường trực HĐND huyện rút ra một số kinh nghiệm và giải pháp như sau:

1. Triển khai các biện pháp để nâng cao kỹ năng chất vấn cho đại biểu HĐND huyện thông qua các công tác như:

- Thường xuyên tổ chức hoặc tạo điều kiện cho đại biểu HĐND huyện tham gia tập huấn, trao đổi kinh nghiệm, kiến thức, kỹ năng; nâng cao nhận thức về quyền hạn, trách nhiệm của đại biểu HĐND; Chú trọng bồi dưỡng các kỹ năng thảo luận, chất vấn, giải trình cho đại biểu HĐND, tránh tâm lý ngại va chạm của đại biểu.

- Quán triệt đến Đại biểu HĐND huyện nhận thức hoạt động chất vấn không chỉ là quyền mà còn là trách nhiệm trước nhân dân, trước cử tri, do đó bản thân đại biểu phải tìm hiểu sâu những vấn đề cử tri bức xúc, dư luận xã hội quan tâm, thực hiện quyền giám sát của mình thông qua hoạt động chất vấn, trả lời chất vấn.

2. Thường trực HĐND huyện phát huy vai trò trung tâm, cùng các Ban HĐND huyện, cơ quan giúp việc Văn phòng HĐND-UBND huyện thực hiện tốt công tác chuẩn bị nội dung phiên chất vấn, giải trình. Nội dung phải được chọn lọc từ nhiều kênh thông tin, từ hoạt động giám sát của Thường trực HĐND, các Ban HĐND, đại biểu HĐND huyện, từ hoạt động TXCT, Tiếp công dân, từ dư luận xã hội..... trong đó cần lựa chọn được các vấn đề nổi cộm, tác động trực tiếp đến KTXH địa phương và cuộc sống người dân.

3. Thường trực HĐND huyện phải linh hoạt, sáng tạo trong điều hành phiên chất vấn kỳ họp HĐND huyện và phiên giải trình của Thường trực HĐND huyện; phải chủ động định hướng để đại biểu HĐND huyện đặt câu hỏi chất vấn, giải trình ngắn gọn, có trọng tâm, trọng điểm; yêu cầu người trả lời đúng trọng tâm câu hỏi, thẳng thắn nhận trách nhiệm và nêu rõ giải pháp, cam kết lộ trình thực hiện để đại biểu, cử tri có cơ sở thực hiện giám sát.

4. Sau chất vấn, giải trình; Thường trực HĐND huyện; các Ban HĐND huyện, các tổ đại biểu HĐND huyện và cơ quan giúp việc Văn phòng HĐND-UBND huyện phải thường xuyên theo dõi, giám sát việc thực hiện các kết luận chỉ đạo về nội dung chất vấn, giải trình; Những nội dung chưa được giải quyết, hoặc giải quyết chưa đầy đủ có thể tổ chức giám sát chuyên đề hoặc yêu cầu cơ quan chủ thể giải trình báo cáo kết quả thực hiện các kết luận về chất vấn, giải trình tại các phiên họp sau.

5. Thường trực HĐND huyện cần bám sát, chỉ đạo Văn phòng HĐND-UBND huyện; các cơ quan, đơn vị liên quan thực hiện tốt công tác thông tin, tuyên

truyền về kết quả thực hiện các cam kết sau chất vấn, giải trình của các cơ quan, đơn vị, cá nhân trên các phương tiện thông tin đại chúng (thông báo trên đài TT-TH huyện; đăng trên trang Thông tin điện tử HĐND huyện....) để cử tri, người dân tiếp cận thực hiện việc theo dõi, giám sát.

Trên đây là báo cáo tham luận: *“Kinh nghiệm và giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giải trình, chất vấn và xem xét trả lời chất vấn tại phiên họp của HĐND và Thường trực HĐND”*; Thường trực HĐND huyện Bù Đốp kính mong các đại biểu về dự Hội nghị quan tâm, đóng góp ý kiến để đơn vị tiếp thu, hoàn chỉnh, đưa vào cẩm nang hoạt động trong thời gian tới./.